

DELEGERINGS- REGLEMENT

Vedtatt i kommunestyret 12.11.2020 (KS 109/20)

INNHALD

1. INNLEIING.....	2
2. OM KOMMUNELOVA OG DELEGERING	2
3. FORMANNSKAPET	5
4. KOMMUNEPLANUTVALET.....	8
5. OPPLÆRING OG KULTUR	9
5.1 Opplæring	9
5.2 Kultur	13
6. HELSE- OG SOSIALSAKER	16
7. TEKNISKE SAKER OG NÆRING	23
8. KOMMUNEDIREKTØREN	36
9. DELEGERING I ØKONOMISAKER	38
1. Føremål, lovar og forskrifter	38
2. Definisjonar	38
10. DELEGERING I PERSONALSAKER	41
11. GENERELLE REGLAR OM FULLMAKT OG OVERPRØVING	43
12. POLITISK STYRINGSMODELL	45

* **KOMMUNEN SITT KLAGEORGAN** består av 5 medlemar frå formannskapet

1. INNLEIING

Utgangspunktet for delegering av mynde i kommunane er kommunelova av 22. juni 2018 nr. 83.

Hovudprinsippet er at all mynde til å styre kommunen er lagt til kommunestyret. Det er sjølv sagt fleire tilhøve som avgrensar kommunen sitt mynde: Lovar, reglar, avtalar, samt ei rekkje økonomiske mekanismar (og sanksjonsmekanismar) frå statleg side gjer at det nok er rimeleg å sjå på kommune-Noreg som eit iverksettjingsorgan for statleg politikk, meir enn som lokale sjølvstyrte einingar.

Kommunestyret er den øvste lokale styringsinstitusjonen. For at kommunestyret skal fungere mest mogeleg effektivt er ein avhengig av at ein del andre politiske organ gjer eit politisk arbeid. Saksmengda i kommunane er stor. Det er difor naudsynt å ha ein velfungerande administrasjon, som både legg til rette saker og som avgjer ikkje-prinsipielle saker. Kva som er ikkje-prinsipielt vil kunne skifte over tid. Det sentrale er at ein er merksam på problemstillinga, nemleg at all delegert fullmakt er gått ut frå kommunestyret. Omsynet til god service til innbyggjarane tilseier også at ei sak blir avgjort så raskt som mogeleg.

Den politiske styringa skjer gjennom planar, budsjett/budsjettrammer, resultatvurdering og kontroll. Kommunestyret og formannskapet har ansvaret for overordna planlegging/økonomi. Hovudutvala har ansvaret for gjennomføring av tiltak etter vedtekne planar og økonomiske retningslinjer. Administrasjonen står for laupande drifts- og planleggingsoppgåver. Oppfylging av denne modellen føreset delegering som i alle høve skjer innanfor vedtekne økonomiske rammes. Føresetnaden er likevel at politikkkutforminga i hovudsak skjer på overordna nivå i formannskapet og kommunestyret.

Siktemålet med delegeringsføresegnene er å leggje betre til rette for

- overordna økonomisk styring
- klårare ansvarsdeling mellom ulike folkevalde organ og mellom politisk og administrativ nivå
- effektiv ressursutnytting gjennom samordna administrativ leiing

2. OM KOMMUNELOVA OG DELEGERING

Ifylgje kommunelova § 5-3 er kommunestyret det øvste kommunale organet, og det gjer vedtak på vegner av kommunen «*hvis ikke noe annet følger av lov*». Kommunestyret kan ifylgje same føresegn «delegere myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren innenfor rammene av denne lov eller annen lov».

Kommunestyret er innehavar av all kompetanse som ikkje positivt er lagd til andre kommunale organ. Her vil for det første **særlovgevinga** kunne kome inn i biletet. Kommunestyret har i utgangspunktet fått tildelt det myndet og det ansvaret kommunen har etter den einskilde særlova. Den einskilde kommune kan likevel velje å føre vidare dei folkevalde organa for å ivareta dei oppgåvene som vedkomande lov pålegg kommunesektoren å løyse. Organet vil i så tilfelle utøve sitt mynde på vegner av kommunestyret, og ansvaret for oppgåveløysinga vil liggje hos kommunestyret.

Ved sida av at andre organ kan vere tillagde kompetanse gjennom særskilde lovføresegner, seier § 5-3 at kommunestyret kan leggje vedtaksmynde til underliggjande folkevalde organ - og administrasjonen - gjennom å «deleger myndighet». Kommuneleova gjev vid åtgang til slik delegering:

- § 5-6, 5. ledd: Kommunestyret fastset området for formannskapet si verksemd, med visse unntak.
- § 6-1, 4. ledd: Kommunestyret kan gje ordførar mynde til å treffe vedtak i einskildsaker o.l.
- § 5-7, 2. ledd: Kommunestyret kan fastsetje området for faste utval si verksemd.
- § 5-10, 3. ledd: Kommunestyret kan tildele mynde til styre for kommunale bedrifter, institusjonar o.l.
- § 5-7, 2. ledd: Kommunestyret fastset arbeidsoppgåvene til kommunedelutvala.
- § 11-8: Kommunestyret kan gje formannskapet eller andre mynde til å treffe vedtak i hastesaker.
- § 9-2: Kommunestyret kan tildele eit ev. kommuneråd avgjerdsmynde (parlamentarisme).
- § 5-3, 3. ledd: Kommunestyret kan gje kommunedirektøren mynde til å treffe vedtak i einskildsaker o.l.
- § 5-11, jf. §5-7: Kommunestyret kan fastsetje området for partssamansette utval - administrasjonsutval.

Størst fridom er det ved delegering til underliggjande, politisk samansette folkevalde organ – dei faste utvala. Her er hovudregelen at kommunestyret kan delegere all mynde, med mindre noko anna er uttrykkeleg bestemt. Forbod mot delegering er fastslått i dei føresegnene der ein har funne at kompetansen bør ligge eksklusivt til dei øvste organa. Forbod er knytte til dei sakene som har eit klårt overordna styringsføremål, så som kommuneplan, økonomiplan og årsbudsjett. Andre tilfelle kor det er sett delegeringsforbod, er m.a. ved fastsetjing av kommunestyret sitt medlemstal, overgang til nytt styringssystem, val av ordførar, oppretting av og medlemsval til faste nemnder, og tilsetjing av kommunedirektør. Rammene for delegeringshøvet avheng av kven det blir delegert mynde til. Det er større høve til å delegere til folkevalde organ enn til administrasjonen, og større høve til å delegere til dei folkevalde organa samla enn til einskilde medlemmar av slike organ.

Delegering av mynde inneber *ikkje* at det delegerande organet reduserer sin eigen kompetanse. Det delegerte myndet kan når som helst takast tilbake, og det delegerande organet vil dessutan alltid ha mogelegheit til sjølv å gjere vedtak på vedkomande saksområde, utan fyrst å måtte tilbakekalle den generelle delegeringsavgjerda. Dessutan vil utøvinga av det delegerte myndet kunne regulerast gjennom instruksar.

Einskilde lovar kan ha avgrensingar i kva som kan delegerast. Dette går eventuelt fram av den einskilde lova og er ikkje omfatta av delegeringsvedtaket.

2.1 Formannskapet

Kommuneleova § 5-6 femte ledd: «*Formannskapet [...] innstiller til kommunestyrets [...] vedtak i økonomisaker som nevnt i § 14-3 tredje ledd og til skattevedtak. Formannskapet [...] kan få tildelt vedtaksmyndighet i alle saker hvis ikke noe annet følger av lov.*»

Høvet til å delegere er negativt avgrensa, dvs. at det fritt kan delegerast med mindre den aktuelle føresegna har formuleringar som “kommunestyret kan (skal) sjølv” eller “kommunestyret vel sjølv”. Når det gjeld delegering etter særlovgivinga, har det tradisjonelt vore operert med eit delegeringsforbod med mindre ein har hatt særskild heimel til det motsette. Dei beste grunnar talar for å leggje til grunn at delegering av særlovskompetanse frå kommunestyret til formannskapet må kunne godtakast når dette er naudsynt for å ivareta praktiske behov og omsynet til rasjonell og forsvarleg arbeidsordning. Men kommuneleova sitt prinsipp om at dei viktigaste vedtaka av organisatorisk og økonomisk karakter må treffast av kommunestyret sjølv, må sjølvstundt vere uomstridd.

Kommunestyret kan sjølv bestemme at formannskapet skal ha mynde til å gjere vedtak i saker som skulle vore avgjorde av anna organ, når det er naudsynt at vedtak blir gjorde så raskt at det ikkje er tid til å innkalle til dette, jf. kommuneleova § 11-8.

2.2 Faste utval

Kommunelova § 5-7, 2. ledd:

«Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv hva slags saker utvalget skal behandle. Utvalget kan få tildelt vedtaksmyndighet hvis ikke noe annet følger av lov.»

Delegeringshøvet er med andre ord, innanfor vedkomande utvalsområde, den same som i høve til formannskapet; dvs. at den gjeld i alle saker kor ikkje anna fylgjer av lov.

2.3 Kommunedirektøren

Kommunelova § 13-1 sjette ledd: *«Et folkevalgt organ kan gi kommunedirektøren myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret har bestemt noe annet.»*

Kommunelova § 13-1 sjuande ledd: *«Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov»*

I rutineprega saker kan det vere praktisk å overlate sjølv avgjerda til administrasjonen, slik at dei folkevalde får betre tid til å konsentrere merksemda om den overordna politiske styringa av verksemda. Føresegna gjev kommunestyret eit vidt spelerom for å vurdere kva som i det einkilde tilfellet er forsvarleg og føremålstenleg. Alle folkevalde organ kan delegere mynde til administrasjonen innanfor sitt saksområde, viss ikkje kommunestyret bestemmer noko anna. All mynde blir delegert til kommunedirektøren, som ev. kan delegere vidare til sine underordna. Det dreier seg då om såkalla intern delegering. Vedtak som blir gjorde og innstillingar som blir gjevne av tenestemenn på grunnlag av intern delegering, skjer på kommunedirektøren sine vegner.

Kommunelova har sterke intensjonar om politisk heilskapleg styring og administrativ heilskapleg leiing. Lova legg difor opp til at ein skal klårgjere dei interne ansvars- og kommandolinene i kommunen. Sentrale målsetjingar er å styrkje politikarane si rolle i kommunane (dvs. gjere det politiske ansvaret og leiarskapet tydeleg), klårgjere høvet mellom politikk og administrasjon, og klårgjere administrasjonen sine funksjonar ved å styrkje den sentrale leiinga og effektivisere tenesteproduksjonen.

3. FORMANNSKAPET

3.1 Lov om rettergangsmåten i straffesaker av 22. mai 1981 nr. 25 (straffeprosesslova)

Delegering – formannskapet:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter straffeprosesslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til formannskapet.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer sitt mynde etter straffeprosesslova § 81a, 2. ledd til kommunedirektøren. I dette ligg mynde til å krevje påtale i alle saker som gjeld innbrot, hærverk på kommunale eigedomar og elles *i dei tilfella der omsynet til etterforskinga krev rask påtale*.

Elles ligg det alminnelege myndet etter straffeprosesslova hjå formannskapet.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak gjort av kommunedirektøren etter straffeprosesslova § 81a, 2. ledd, skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

Klage over kommunalt vedtak gjort av formannskapet etter straffeprosesslova, skal behandlast av kommunestyret.

3.2 Lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy av 21.juni 2002 nr.45 (yrkestransportlova)

Verkeområdet til lova:

Den som mot vederlag skal drive transportverksemd etter yrkestransportlova må søkje om løyve. Løyvemyndigheit er fylkeskommunen, jf. yrkestransportlova kap. 3.

Delegering – formannskapet:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter yrkestransportlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til formannskapet.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter yrkestransportlova skal behandlast av kommunestyret.

3.3 Lov om stadnamn av 18.mai 1990 nr.11 (stadnamnlova)

Delegering – formannskapet:

Kommunestyret delegerer mynde til å kome med uttale i saker etter stadnamnlova § 7, til formannskapet.

§ 10

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter stadnamnlova § 7 skal behandlast av kommunestyret. Klage på andre kommunale vedtak etter stadnamnlova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

*

For ytterlegare delegering etter stadnamnlova, sjå under «**Opplæring og kultur**» i dette delegeringsreglementet.

3.4 Lov om vegar av 21. juni 1963 nr. 23 (veglova)

Delegering – formannskapet:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter veglova § 50 til formannskapet.

I dette ligg mynde til å setje i verk eigedomsinngrep mot vederlag etter skjøn viss det trengst til bygging, utbetring, vedlikehald og drift av kommunal veg.

§ 11

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter veglova § 50 skal behandlast av kommunestyret. Klage på andre kommunale vedtak etter veglova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

*

For ytterlegare delegering etter veglova, sjå under «**Tekniske saker og næring**» i dette delegeringsreglementet.

3.5 Lov om friluftslivet av 28. juni 1957 nr. 16 (friluftsløva)

Delegering – formannskapet:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter friluftsløva § 22, 3. ledd til formannskapet. I dette ligg mynde til å opptre, klage og reise søksmål for å ivareta ålmentas interesser i alle saker av interesse for friluftslivet.

§ 24

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter friluftsløva § 22, 3. ledd skal behandlast av kommunestyret. Klage på andre kommunale vedtak etter friluftsløven skal behandlast av kommunen sitt klageorgan, viss ikkje anna går fram av friluftsløva sjølv.

* For ytterlegare delegering etter friluftsløva, sjå under «**Tekniske saker og næring**» i dette delegeringsreglementet.

3.6 Lov om helligdager og helligdagsfred av 24. februar 1995 nr. 12 (heilagdagsfredlova)

Føremålet med lova:

«For å verne om det gudstjenestelige liv og den alminnelige fred på helligdager og for å gi høytiden ro og verdighet, skal det være helligdagsfred i samsvar med reglene i denne lov.»

Delegering – formannskapet:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter heilagdagsfredlova § 5 til formannskapet; dvs. mynde til å søkje dispensasjon frå føresegna om at utsalsstader skal vere lukka på heilagdagar.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter heilagdagsfredslova § 5 skal behandlast av kommunestyret.

3.7 Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27. juni 2008 nr. 71 (plan- og bygningslova)

Delegering – formannskapet:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter plan- og bygningslova kap. 17 til formannskapet. I dette ligg mynde til å godkjenne forslag til utbyggingsavtale mellom kommunen og private utbyggjarar. Ei utbyggingsavtale skal sikre gjennomføring av kommunal arealplan.

§ 17-5

Klage:

Utbyggingsavtalar kan ikkje påklagast.

* For ytterlegare delegering etter plan- og bygningslova, sjå under «**Kommuneplanutvalet**», og under «**Tekniske saker og næring**» i dette delegeringsreglementet.

3.8 Delegering av mynde frå kommunestyret i avgjerder som ikkje er regulert i særlov

Delegering – formannskapet:

Krevje skjøn etter avtalar eller oreigningsvedtak, og anke over/godkjenning av skjøn som er halde.

Godkjenne sal av bygningar og næringstomter.

Gje føringar for lønnsforhandlingsmandat- og ramme.

Godkjenne forslag til avtale om privat drift.

Velje nye medlemar og varamedlemar til valstyra.

Formannskapet skal godkjenne alle avtalar i grunnforhandlingssaker om kjøp av grunn for over kr. 100 000,-, under føresetnad av dekning i budsjett. Forhandlarane i grunnforhandlingssaker (forhandlingsutvalet) har til oppgåve å, på vegner av formannskapet, forhandle fram føreslag til avtalar i slike saker som skal godkjennast i sak for formannskapet. Forhandlingsutvalet skal bestå av ordførar og varaordførar.

Klage:

Klage på avgjerder i grunnforhandlingssaker skal behandlast av kommunestyret i samsvar med reglane i forvaltingslova.

Kommunestyret skal alltid avgjere fylgjande saker:

- Spørsmål som kan vere av større prinsipiell betyding.
- Igangsetting av nye tiltak eller vesentleg utviding av eldre.
- Kommunestyret si eiga saksbehandling.
- Langtidsplanar, utbyggingsoppgåver, økonomiplan, samt andre planar og tiltak av overordna art.
- Godkjenning av avtalar kor summen er over kr. 20 millionar.

4. KOMMUNEPLANUTVALET

**** Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27.juni 2008 nr.71 (plan- og bygningslova)

§ 1-1 Føremålet med lova:

«Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.»

Delegering – kommuneplanutvalet:

Kommunestyret delegerer følgende arbeidsoppgåver til kommuneplanutvalet:

Fremje motsegn til planar frå nabokommunar i samsvar med § 5-4, 2. ledd.

Gi uttale til regional planstrategi i samsvar med kap. 7 og 8.

Ta stilling til om kommunen skal delta i interkommunalt plansamarbeid i samsvar med kap. 9.

Utarbeide forslag til planstrategi i samsvar med § 10-1

Utarbeide forslag til planprogram for kommuneplanar, jf. § 11-13

Utarbeide forslag til kommuneplan, jf. §§ 11-12 og 11-14

§ 1-9 Klage:

For forvaltingsavgjerder etter plan- og bygningslova gjeld reglane i forvaltingslova, viss ikkje anna går fram av plan- og bygningslova sjølv.

Klageinstans for kommunale vedtak etter plan- og bygningslova er fylkesmannen.

* For ytterlegare delegering etter plan- og bygningslova, sjå under «**Formannskapet**», og under «**Tekniske saker og næring**» i dette delegeringsreglementet.

5. OPPLÆRING OG KULTUR

5.1 Opplæring

<p>5.1.1</p> <p>§ 1</p>	<p><u>Lov om barnehager av 17.juni 2005 nr. 64 (barnehagelova)</u></p> <p><u>Føremålet med lova:</u></p> <p>«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, næstekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.</p> <p>Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.</p> <p>Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»</p>
<p>§ 8</p>	<p><u>Kommunen sitt ansvar:</u></p> <p>«Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.</p> <p>Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jfr. § 12a. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.</p> <p>Kommunen har ansvaret for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske Distrikt bygger på samisk språk og kultur. I øvrige kommuner skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur.</p> <p>Hver kommune skal opprette og føre register til bruk for Arbeids- og velferdsetaten i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter kontantstøtteleven. Registeret kan samkjøres mot Arbeids- og velferdsetatens register over mottakere av kontantstøtte. Departementet gir forskrifter med utfyllende bestemmelser om føringen av registeret, hvilke opplysninger registeret skal inneholde og behandlingen av disse opplysningene.</p> <p>Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver.</p> <p>Kommunen forvalter de statlige øremerkede tilskuddene til ikke-kommunale barnehager i kommunen. Kommunen kan ikke avkorte det kommunale tilskuddet etter § 14 som følge av et slikt statlig tilskudd.»</p>
	<p><u>Delegering - utval for opplæring og kultur:</u></p> <p>Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter barnehagelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for opplæring og kultur.</p> <p><u>Unnatak:</u></p> <p>Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.</p> <p>Unnateke frå delegering er barnehagelova § 7 fjerde ledd for kommunale barnehagar.</p> <p>Utval for opplæring og kultur skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.</p>

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter barnehagelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Unnatak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som er delegert til utval for opplæring og kultur:

- godkjenning av barnehagar og familiebarnehagar, jf. barnehagelova § 10 og § 11.
- vedtak om tidsavgrensa eller varig stenging av barnehageverksemd, jf. barnehagelova § 16.
- vedtak om kommunalt tilskot til godkjende, ikkje-kommunale barnehagar, jf. barnehagelova § 16a, 1. ledd.

§ 9b Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter barnehagelova.

5.1.2 Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa av 17. juli 1998 nr. 61 (opplæringslova)

Føremålet med lova:

§ 1-1

«Opplæringa i skule og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.

Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapen til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.

Opplæringa skal gi innsikt i kulturelt mangfald og vise respekt for den einskilde si overtyding. Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng.

Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og rett til medverknad.

Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast.»

Delegering - utval for opplæring og kultur:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter opplæringslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for opplæring og kultur.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til sitt avgjerdsmynde etter opplæringslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Unnatak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som er delegert til utval for opplæring og kultur:

- forskrifter om undervisingstid ut over timerammene i forskriftene om samla tid til opplæring i grunnskulen, jf. opplæringslova § 2-2, 2. ledd.
- å fastsetje omfanget av teiknspråkopplæring (tid og innhald), jf. opplæringslova § 2-6.
- forskrift om ordensreglement for den einskilde grunnskule, jf. opplæringslova §§ 9A-10 og 9A11.
- å danne felles samarbeidsutval for grunnskulen og kommunale barnehagar, jf. opplæringslova § 11-1.
- å fastsetje vedtekter for skulefritidsordninga (SFO), jf. opplæringslova § 13-7.
- ansvar for at den skulebaserte vurderinga blir gjennomført etter føresetnadane, jf. opplæringslova § 14-1.

§ 15-2 Klage:

Departementet ved utdanningsdirektøren (i praksis fylkesmannen) er klageinstans for enkeltvedtak i grunnskulen og for enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder etter opplæringslova.

For enkeltvedtak i personalsaker gjeld reglane om klageinstans, jf. forvaltingslova § 28.

5.1.3 Delegering av mynde frå kommunestyret i avgjerder som ikkje er regulert i særlov

Delegering – utval for opplæring og kultur:

Justere driftsformene (ev. opprette nye tilbod) ut frå erfaringar og lokale behov innanfor økonomiske rammer.

5.1.4 Lov om frittstående skolar av 4. juli 2003 nr. 84 (friskolelova)

§ 1-1

Føremålet med lova:

Formålet med denne lova er å medverke til at det kan opprettast og drivast frittstående skolar, slik at foreldre og elevar kan velje andre skolar enn dei offentlege, jf. menneskerettsloven § 2 nr. 2.

Opplæringa ved skolar som blir godkjende etter lova her, skal ta sikte på:

- a) å utvikle personlegdommen, talentet og dei mentale og fysiske evnene til elevane,*
- b) å utvikle respekt for menneskerettane, grunnleggjande fridommar og for dei prinsippa som pakta til Dei sameinte nasjonane vernar om,*
- c) å utvikle respekt for foreldra og den kulturelle identiteten, språket og verdiane til eleven, for dei nasjonale verdiane i det landet der eleven bur, og respekt for kulturar som er ulike hans eller hennar eigen,*
- d) å førebu eleven til eit ansvarleg liv i eit fritt samfunn i ei ånd av forståing, fred, toleranse, likestilling mellom kjønna og venskap mellom alle folkeslag, etniske, nasjonale og religiøse grupper og personar som høyrer til urfolk,*
- e) å fremje respekten for naturmiljøet.*

Det skal leggjast vekt på å skape godt arbeidsmiljø og gode samarbeidsformer mellom lærarar og elevar og mellom skole og heim. Alle som er knytte til skolen, skal arbeide for å hindre at elevane kjem til skade eller blir utsette for krenkjande ord eller handlingar.

Delegering – utval for opplæring og kultur:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter friskolelova, med dei til kva tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for opplæring og kultur.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for opplæring og kultur skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter friskolelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

Departementet er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter friskolelova.

5.2 Kultur

5.2.1 Lov om film og videogram av 15. mai 1987 nr. 21 (film- og videogramlova)

Lova sitt verkeområde og definisjonar:

§ 1 «Denne lova gjeld framsyning og omsetning av film og videogram i næring. Lova gjeld ikkje kringkasting slik dette er definert i kringkastingsloven.

Film er etter denne lova fotografiske eller teikna bilete som er sette saman på ein slik måte at dei lagar ei levande rørsle.

Videogram er etter denne lova eit elektronisk signal for lagring og attgiving av levande bilete som er skrive inn på eit medium eller ein informasjonsberar.

Departementet kan avgjere at denne lova skal gjelde på Svalbard, Jan Mayen og på anlegg og innretningar på den norske delen av kontinentalsokkelen. Departementet kan fastsetje dei særskilde reglane dette krev.»

Delegering – utval for opplæring og kultur:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter lov om film og videogram, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for opplæring og kultur.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for opplæring og kultur skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter film- og videogramlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Klage:

Klageinstans for kommunale vedtak etter film- og videogramlova er kommunen sitt klageorgan.

5.2.2 Lov om folkebibliotek av 20. desember 1985 nr. 108 (folkebiblioteklova)

Føremålet med lova:

§ 1 «Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet.

Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Bibliotekenes innhold og tjenester skal gjøres kjent.

Folkebibliotekene er ledd i et nasjonalt biblioteksystem.»

Delegering - utval for opplæring og kultur:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter lov om folkebibliotek, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for opplæring og kultur.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for opplæring og kultur skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter folkebiblioteklova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

Klageinstans for kommunale vedtak etter folkebibliotekloven er kommunen sitt klageorgan.

5.2.3 Lov om stadnamn av 18. mai 1990 nr. 11 (stadnamnlova)

Føremål og verkeområde:

§ 1

«Formålet med denne lova er å ta vare på stadnamn som språklege kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk, og som ikkje skyggjer for meiningsinnhaldet i namnet, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna.

Lova skal sikre omsynet til norske, samiske og kvenske stadnamn i samsvar med nasjonalt lovverk og internasjonale avtalar og konvensjonar.

Lova gjeld når organ for stat, fylkeskommune og kommune skal fastsetje stadnamn eller skrivemåten av dei, eller bruke dei i tenesta. Lova gjeld også bruk av stadnamn i selskap som det offentlege eig fullt ut og i læremiddel som skal brukast i skolen. Departementet kan i særskilte tilfelle gi forskrift om at lova skal gjelde når selskap som det offentlege ikkje eig fullt ut, skal bruke stadnamn.

Lova gjeld ikkje for Svalbard, Jan Mayen og dei norske bilanda, den norske kontinentalsokkelen og Noregs økonomiske sone.»

Delegering - utval for opplæring og kultur:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter stadnamnlova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for opplæring og kultur.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Delegeringa gjeld heller ikkje avgjerdsmynde etter stadnamnlova § 7, som er delegert til formannskapet.

Utval for opplæring og kultur skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter stadnamnlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Unntak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter stadnamnlova § 7 som er delegert til formannskapet.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter stadnamnlova § 7 skal behandlast av kommunestyret. Klage på andre kommunale vedtak etter stadnamnlova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

5.2.4 Delegering av mynde frå kommunestyret i avgjerder som ikkje er regulert i særlov

Delegering – utval for opplæring og kultur:

Godkjenne revidering av drifts- og anleggsplan for idretten i Hå kommune innanfor vedtekne budsjetttrammer.

Godkjenne framtidige planar for utbygging av kulturbygg innanfor gjeldande budsjetttrammer.

Tildele kommunal støtte til lag og organisasjonar i medhald av eige reglement for kommunale støtteordningar. Idrettens kontaktutval og kontaktutvalet for bygg og anlegg skal fortsatt ha uttalerett på sine arbeidsområde. Hå seniorråd gjer innstilling i saker som gjeld velferdstiltak for eldre.

Klage:

Klage på avgjerder skal behandlast av kommunen sitt klageorgan i samsvar med reglane i forvaltingslova.

6. HELSE- OG SOSIALSAKER

6.1 Lov om folkehelsearbeid av 24. juni 2011 nr.29 (folkehelselova)

§ 1 Føremålet med lova:

«Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.»

§ 2 Lova sitt verkeområde:

«Loven gjelder for kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter.»

§ 4 Kommunen sitt ansvar for folkehelsearbeid:

«Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter folkehelseloven, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Unnateke frå delegering er avgjerdsmynde etter folkehelselova § 18, som er lagt til kommunestyret sjølv.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter folkehelselova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Unnatak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter folkehelselova § 18, som er lagt til kommunestyret sjølv.

§ 19 Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter folkehelselova.

6.2 Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m av 24. juni 2011 nr. 30 (helse- og omsorgstenestelova)

§ 1-1 Føremålet med lova:

«Lovens formål er særlig å:

1. forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne,
2. fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer,
3. sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre,
4. sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud,
5. sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, sikre nødvendig opplæring av pasient, bruker og pårørende, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov,
6. sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og
7. bidra til at ressursene utnyttes best mulig.»

§ 1-2 Lova sitt virkeområde:

«Loven gjelder for helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes i riket av kommunen eller private som har avtale med kommunen, når ikke annet følger av loven her.»

§ 3-1 Kommunen sitt overordna ansvar for helse- og omsorgstenester

«Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendig helse- og omsorgstjenester.

Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Kommunens ansvar etter første ledd innebærer plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestens omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift.»

§ 3-2 Kommunen sitt ansvar for helse- og omsorgstenester

«For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet tilby følgende:

1. Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder
 - a. helsetjenester i skoler og
 - b. helsestasjonstjeneste
2. Svangerskaps- og barselsomsorgstjenester
3. Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder
 - a. legevakt
 - b. heldøgns medisinsk akuttberedskap og
 - c. medisinsk nødmeldetjeneste
 - d. psykososial beredskap og oppfølging
4. Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning
5. Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
6. Andre helse- og omsorgstjenester, herunder
 - a. helsetjenester i hjemmet,
 - b. personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt,
 - c. plass i institusjon, herunder sykehjem »
7. Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen ha knyttet til seg leger, sykepleiere, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleiere, ergoterapeut og psykolog. Kongen i statsråd kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til innhold i tjenestene etter bestemmelsen her, herunder bestemmelser om kompetansekrav for ulike typer tjenester

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter helse- og omsorgstenestelova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Unnateke frå delegering er avgjerdsmynde etter helse- og omsorgstenestelova § 6-1.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter helse- og omsorgstenestelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Unntak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter helse- og omsorgstenestelovs § 6-1 som er lagt til kommunestyret sjølv.

Klage:

§ 9-11
første ledd

«*Beslutning etter § 9-5 tredje ledd bokstav a kan påklages av brukeren eller pasienten, verge og pårørende til Fylkesmannen. Fylkesmannen skal prøve alle sider av saken.*»

§ 9-11
andre ledd

«*Vedtak etter § 9-5 tredje ledd bokstavene b og c som er overprøvd av Fylkesmannen etter § 9-8, kan påklages av brukeren eller pasienten, vergen og pårørende, til fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.*»

For andre kommunale vedtak etter helse- og omsorgstenestelova er klageinstans kommunen sitt klageorgan, viss ikkje anna følgjer av den einskilde føresegna sjølv.

§ 2-2

«*Forvaltningsloven gjelder tilsvarende for kommunens virksomhet med de særlige bestemmelser som følger av helse- og omsorgstjenesteloven, og av pasient- og brukerrettighetsloven.*»

6.3 Lov om strålevern og bruk av stråling av 12. mai 2000 nr. 36 (strålevernslova)

§ 1

Føremålet med lova:

«*Formålet med denne loven er å forebygge skadelige virkninger av stråling på menneskers helse og bidra til vern av miljøet.*»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter strålevernslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter strålevernslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

§ 18

Tilsyn og vedtak m.m.

«*Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet fører tilsyn med at bestemmelser fastsatt i eller i medhold av denne loven overholdes, og kan for dette formål fatte de nødvendige enkeltvedtak.*

Kongen kan for nærmere avgrensede områder i forskrift fastsette at andre statlige tilsynsorganer eller kommuner skal føre tilsyn og treffe de nødvendige enkeltvedtak i medhold av denne loven. Offentlige organer som er tildelt myndighet i medhold av første punktum, kan anvende lovens håndhevingsbestemmelser på de vilkår som fremgår i den enkelte bestemmelse.»

Strålevern-
forskrifta
§ 60 (4)

Tilsyn:

«*Direktoratet for helsevern og atomsikkerhets tilsynsmyndighet for solarier, herunder myndighet til å treffe nødvendige enkeltvedtak, delegeres til kommunene, jf. lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern § 18.*»

§ 22

Klage:

«*Departementet er klageinstans for enkeltvedtak truffet av Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet i medhold av denne loven. Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak truffet av kommunen i medhold av denne loven.*»

6.4 Lov om vern mot tobakksskader av 09. mars 1973 nr. 14 (tobakksskadelova)

§ 1 Føremålet med lova:

«Formålet med denne lov er å begrense de helseskader som bruk av tobakksvarer medfører gjennom å redusere forbruket og på sikt bidra til å oppnå et tobakksfritt samfunn. Videre regulerer loven tiltak for å forebygge at barn og unge begynner å bruke tobakksvarer, fremme at de som allerede bruker tobakksvarer, slutter og beskytte befolkningen mot eksponering for tobakksrøyk.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter tobakksskadelova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter tobakksskadelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

§ 35 Helsedirektoratet sitt tilsynsansvar:

«Helsedirektoratet fører tilsyn med at bestemmelsene i §§ 6, 9, 19 til 24, 30 til 34, 34 c og 34 d og bestemmelser gitt i medhold av disse lovbestemmelsene, overholdes. Direktoratet fører tilsyn med kravene i §§ 30 a og 32 når det gjelder tobakksvarer og urtebaserte røykeprodukter. Grossister plikter å gi Helsedirektoratet tilgang til lokaler, herunder varelager, nødvendige opplysninger, vareprøver og annen relevant bistand.

[Statens legemiddelverk fører tilsyn med at bestemmelsene i §§ 34 a og 34 b og bestemmelser gitt i medhold av disse, overholdes. Det samme gjelder kravene om helseadvarsel og produktpresentasjon i § 30 a når det gjelder elektroniske sigaretter og gjenoppyllingsbeholdere.]¹

Tilsynsmyndigheten kan foreta slik granskning og besiktigelse som den finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven, og gir de pålegg og treffer de vedtak som er nødvendige for gjennomføringen av tilsynet.

Departementet kan gi utfyllende forskrifter om gjennomføringen av tilsynet.»

Klage på vedtak om retting og tvangsmulkt:

§ 37 «Vedtak etter § 36 på grunnlag av overtredelser av §§ 20, 21, 22, 23, 30, 30 a, 31 og 33 eller bestemmelser gitt i medhold til disse, kan påklages til Markedsrådet.»

For kommunale vedtak etter tobakksskadelova er klageinstans kommunen sitt klageorgan.

6.5 Lov om pasient- og brukerrettigheter av 02. juli 1999 nr. 63 (pasient- og brukarrettslova)

Føremålet med lova:

§ 1-1 «Bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet ved å gi pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenesten.

Lovens bestemmelser skal bidra til å fremme tillitsforholdet mellom pasient og bruker og helse- og omsorgstjenesten, fremme sosial trygghet og ivareta respekten for den enkelte pasients og brukers liv, integritet og menneskeverd.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter pasient- og brukarrettslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter pasient- og brukarrettslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

§ 7-2

Klage:

Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak etter pasient- og brukarrettsloven kap. 2, 3 og 4, samt §§ 5-1, 6-2 og 6-3.

For andre kommunale vedtak etter pasient- og brukarrettslova er klageinstans kommunen sitt klageorgan, viss ikkje anna fylgjer av den einskilde føresegna.

6.6 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen av 18. desember 2009 nr. 131 (sosialtenestelova)

Føremålet med lova:

§ 1

«Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.»

§ 2

Lova sitt verkeområde:

«Lovens bestemmelser om tjenester gjelder for alle som oppholder seg i riket.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter lov om sosiale tenester i arbeids- og velferdsforvaltninga med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter sosialtenestelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

§ 47

Klage:

«Enkeltvedtak som kommunen har truffet etter denne loven, kan påklages til fylkesmannen.»

6.7 Lov om barnevernstjenester av 17. juli 1992 nr. 100 (barnevernslova)

Føremålet med lova:

§ 1-1

«[Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår»

- § 1-2 Lova sitt stadlege verkeområde:
«Lovens bestemmelser om tjenester og tiltak gjelder for barn som har vanlig bosted i riket og oppholder seg her. Lovens bestemmelser om tjenester og tiltak gjelder også for barn som oppholder seg i riket, og som er flyktninger eller er internasjonalt fordrevne, eller når barnets vanlige bosted ikke lar seg fastsette
- For barn som har vanlig bosted i riket, men som oppholder seg i en annen stat, gjelder §§ 4-12 og 4-24. For barn som oppholder seg i riket, men som har vanlig bosted i en annen stat, gjelder §§ 4-4, 4-6, 4-7, 4-9, 4-10, 4-11, 4-25, 4-26 og 4-29.»*
- § 1-3, første ledd Kven lova gjeld for:
«Tiltak som omhandlet i denne lov kan treffes overfor barn under 18 år.»
- § 2-1, første ledd Kommunen sine oppgaver:
«Kommunen er ansvarlig for å utføre de oppgaver etter loven som ikke er lagt til et statlig organ.»
- § 3-1 Den førebyggjande verksemda til barneverntenesta:
«Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter barnevernslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Delegeringa gjeld heller ikkje avgjerdsmynde etter barnevernslova § 2-1 femte ledd, som er lagt til leder av barnevernstenesta.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter barnevernslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Dette gjeld likevel ikkje dei barnevernsfaglege avgjerder som er lagde til leder av barnevernstenesta, jf. barnevernslova § 2-1 femte ledd.

Kommunedirektøren peikar ut kven som har ansvaret som administrativ leiar for barnevernstenesta og vikar for administrativ leiar.

- § 6-5 Klage:
«Enkeltvedtak som barneverntjenesten har truffet, og oppfølgingsvedtak som Barne-, ungdoms- og familieetaten har truffet, kan påklages til fylkesmannen.

Første ledd gjelder ikke saker som etter kapittel 7 hører under fylkesnemnda, med mindre noe annet er sagt i denne loven.»

6.8 Lov om vern mot smittsomme sykdommer av 5. august 1994 nr. 55 (smittevernlova)

Føremålet med lova:

- § 1-1 «Denne loven har til formål å verne befolkningen mot smittsomme sykdommer ved å forebygge dem og motvirke at de overføres i befolkningen, samt motvirke at slike sykdommer føres inn i Norge eller føres ut av Norge til andre land.

Loven skal sikre at helsemyndighetene og andre myndigheter setter i verk nødvendige smitteverntiltak og samordner sin virksomhet i smittevernarbeidet.

Loven skal ivareta rettssikkerheten til den enkelte som blir omfattet av smitteverntiltak etter loven.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter smittevernlova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av

lov, forskrift eller reglement.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Klage:

§ 8-3 Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter smittevernlova.

6.9 Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv av 2. juni 1989 nr.27 (alkohollova)

Føremålet med lova:

§ 1-1 «Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.»

Lova sitt verkeområde:

§ 1-2 «Loven får anvendelse på innførsel til, utførsel fra, og omsetning av alkoholholdig drikk i Norge.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter alkohollova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter alkohollova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Unnatak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som ligg til utval for helse- og sosialsaker:

- løyve til sal og skjenking av alkohol i samsvar med alkohollova sine reglar, jf. alkohollova § 1-6, 2. ledd.
- vedtak om inndraging av sals- og skjenkeløyve, jf. alkohollova § 1-8, med unnatak av tildeling av prikkar i samsvar med alkoholpolitiske retningsliner. Tildeling av prikkar er ei oppgåve for kommunedirektøren.
- kontroll av utøvinga av kommunal bevilling, jf. alkohollova § 1-9.
- endring av driftsform, jf. alkohollova § 4-2.
- permanent utviding av skjenkestaden, jf. alkohollova § 4-2.

Klage:

§ 1-16 Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak etter alkohollova § 1-8 og kap. 3, 4 og 7.

§ 9-5 Vedtak etter alkohollova § 9-4 kan påklagast til Markedsrådet.

For andre kommunale vedtak etter alkohollova er klageinstans kommunen sitt klageorgan.

6.10 Lov om serveringsvirksomhet av 13. juni 1997 nr. 55 (serveringslova)

Føremålet med lova:

§ 1 «Sikre forsvarlig drift av serveringssteder av hensyn til næringen, gjestene og samfunnet for øvrig.»

Delegering – utval for helse- og sosialsaker:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter serveringslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for helse- og sosialsaker.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for helse- og sosialsaker skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter serveringslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

§ 27

Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter serveringslova.

7. TEKNISKE SAKER OG NÆRING

7.1 Lov om vegar av 21. juni 1963 nr. 23 (veglova)

Føremålet med lova:

§ 1a

«Formålet med denne lova er å tryggje planlegging, bygging, vedlikehald og drift av offentlege og private vegar, slik at trafikken på dei kan gå på eit vis som trafikantane og samfunnet til ei kvar tid kan vere tente med. Det er ei overordna målsetting for vegstyremaktene å skape størst mogleg trygg og god avvikling av trafikken og ta omsyn til grannane, eit godt miljø og andre samfunnsinteresser elles.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter veglova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde etter veglova § 50, som er delegert til formannskapet.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter veglova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Unnatak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som er delegert til utval for tekniske saker og næring:

- uttale om fylkesveg skal leggjast ned eller gjerast om til kommunal veg, jf. veglova §7

Klage:

§ 11

For forvaltingsavgjerder etter veglova gjeld reglane i forvaltingslova.

Klage over kommunalt vedtak etter veglova § 50 skal behandlast av kommunestyret. Klager på andre kommunale vedtak etter veglova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

7.2 Lov om vegtrafikk av 18. juni 1965 nr. 4 (vegtrafikklova)

Lova sitt område:

§ 1

«Denne lov gjelder all trafikk med motorvogn. Den gjelder også annen ferdsel, men da bare på veg eller på område som har alminnelig trafikk med motorvogn. Trafikk eller ferdsel omfatter i denne lov også opphold på veg eller på område der det er alminnelig adgang til og vanlig å kjøre med motorvogn. Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for annet område enn nevnt i paragrafen her, eller at den helt eller delvis ikke skal gjelde for slikt område. For Svalbard og Jan Mayen gjelder loven med de endringer som Kongen måtte fastsette av hensyn til de stedlige forhold.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter vegtrafikklova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter vegtrafikklova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Unntak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som er delegert til utval for tekniske saker og næring:

- avgjerder knytt til fartsgrenser, jf. vegtrafikklova § 6.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter vegtrafikkloven skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

7.3 Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 12 (vass- og avløpsanleggslova)

Delegering– utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter vass- og avløpsanleggslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter vass- og avløpsanleggslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter vass- og avløpsanleggslova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

7.4 Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27. juni 2008 nr. 71 (plan- og bygningslova)

§ 1-1 Føremålet med lova:

«Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig. Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives. Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.»

* For ytterlegare delegering etter plan- og bygningslova enn det som følger her, sjå under «**Formannskapet**» og «**Kommuneplanutvalet**» i dette delegeringsreglementet.

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer fylgjande arbeidsoppgåver til utval for tekniske saker og næring

§ 12-1 Ta stilling til reguleringsspørsmål som blir reist etter § 12-1

§ 12-2 Ta stilling til om kommunen vil tillate at private utarbeider heile eller delar av ein områdeplan, og kva rammer som skal gjelde for planen, jf. § 12-2

§ 12-3 Ta stilling til forslag til detaljreguleringar som er fremja av andre myndigheiter/private, jf. § 12-3

§ 12-4 Sjå etter at plan fremma med bakgrunn i privat reguleringsforslag etter § 12-11 i naudsynt grad er oppdatert, dersom bygge- og anleggstiltak ikkje er igangsett seinast ti år etter at plan er vedteken, jf. § 12-4

§ 12-9 Fastsetje planprogram, jf. § 12-9

§ 12-11 Ta stilling til om private planforslag skal fremjast gjennom høyring/offentleg ettersyn, jf. § 12-11

Kap. 12 Vurdere å gje tilråding før planar etter kap. 12 blir lagde ut til høyring/offentleg ettersyn, og før aktuelle planar blir lagde fram for kommunestyret

§ 1-9 Vurdere klagar før oversending til klageinstans, jf. § 1-9. Vedtak i klagesaker som medfører endringar av kommunestyret sine vedtak, skal sendast kommunestyret til vidare behandling

§ 12-12 Vedta mindre reguleringsplanar når planen er i samsvar med rammer i kommuneplanen sin arealdel, og det er mindre enn 4 år sidan kommuneplanen blei vedteken av kommunestyret, jf. § 12-12

§§ 12-12 og 12-14 Vedta mindre endringar/utfyllingar i reguleringsplan, jf. §§ 12-12 og 12-14

§§ 13-1, 13-2 og 13-3 Vedta at eit område skal omfattast av mellombels forbod mot tiltak, og eventuelt forlengje fristen for eit slikt forbod, jf. §§ 13-1, 13-2 og 13-3

§ 19-2 Gje dispensasjonar innanfor rammene gjevne i § 19-2

Kap. 20 og utover Gjere vedtak i prinsipielle saker, jf. kap. 20 og utover. Dispensasjonar av prinsipiell art

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer fylgjande arbeidsoppgåver til kommunedirektøren

- Kap. 2 og 4 Ivaretaka oppgåvene som er gjevne i kap. 2 (krav om kartgrunnlag m.m.) og kap. 4 (generelle utreiingskrav)
- § 3-3 Utpeike person til å ivaretaka barn og unge sine interesser i utval for tekniske saker og næring, jf. § 3-3
- § 3-3
4. ledd Ivaretaka oppgåvene med å sikre tilstrekkeleg planfagleg kompetanse, jf. § 3-3, 4. ledd
- §§ 5-1, 5-2, 5-3 Ivaretaka oppgåvene som kjem fram av § 5-1 (medverknad), § 5-2 (høyring og offentleg ettersyn) og § 5-3 (deltaking i regionalt planforum)
- § 12-8 Gjennomføre møter med forslagsstillarar og i den samanheng gje råd og bistand, jf. § 12-8
- § 12-8
og 12-9 Varsle og i naudsynt grad utarbeide planprogram for kommunale reguleringsplanar, jf. §§ 12-8 og 12-9
- § 13-1
3. ledd Gje løyve til tiltak som ikkje lagar vanskar for reguleringa, jf. § 13-1, 3. ledd
- § 19-2 Gje dispensasjonar i ikkje-prinsipielle saker innanfor rammene i § 19-2
- §§ 12-12 og 12-14 Vedta mindre endringar/utfyllingar i reguleringsplanen, jf. §§ 12-12 og 12-14
- Kap. 20
og utover Gjere enkeltvedtak i ikkje-prinsipielle saker. Dette gjeld også dispensasjonar i den grad dei blir vurderte til å vere ikkje-prinsipielle
- § 5-6 Politisk og administrativ leiing representerer kommunen i meklingar, jf. § 5-6
- § 1-9 **Klage:**
For forvaltingsavgjerder etter plan- og bygningslova gjeld reglane i forvaltingslova, viss ikkje anna går fram av plan- og bygningslova sjølv.
Klageinstans for kommunale vedtak etter plan- og bygningsloven er fylkesmannen.

7.5 Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom av 28. november 2003 nr. 98 (konsesjonslova)

- § 1 **Føremålet med lova:**
«Loven har til formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet, bl.a. for å tilgodese:
1. framtidige generasjoners behov.
2. landbruksnæringen.
3. behovet for utbyggingsgrunn.
4. hensynet til miljøet, allmenne naturverninteresser og friluftinteresser.
5. hensynet til bosettingen.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter konsesjonslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter konsesjonslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter konsesjonslova.

7.6 Lov om eierseksjoner av 16. juni 2017 nr. 65 (eigarseksjonslova)

Føremålet med lova:

§ 1

Loven skal sikre interessene til både eierseksjonssameiet som fellesskap, de enkelte seksjonseierne, brukerne, utbyggerne og samfunnet når et eierseksjonssameie opprettes og ved den senere driften.

Delegering - utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter eigarseksjonslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter eigarseksjonslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

§ 16

Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter lov om eigarseksjonar.

7.7 Lov om eigedomsregistrering av 17. juni 2005 nr. 101 (matrikkellova)

Føremålet med lova:

§ 1

«Lova skal sikre tilgang til viktige eigedomsopplysningar, ved at det blir ført eit einsarta og påliteleg register (matrikkelen) over alle faste eigedommar i landet, og at grenser og eigedomsforhold blir klarlagde.

Lova skal vidare sikre tilgang til eit felles geodetisk grunnlag, jf. kapittel 8.»

Delegering– utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter matrikkellova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter matrikkellova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

§ 46

Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltningsloven for behandling av saker etter lov om eigedomsregistrering.

7.8 Lov om vern mot forurensinger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 (forureiningslova)

§ 1 Føremålet med lova:

«Denne lov har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall.

Loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter forureiningslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter forureiningslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Unntak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som er delegert til utval for tekniske saker og næring:

- vedtaking av forskrifter om forureining, jf. forureiningslova § 9.
- løyve til forureinande tiltak etter søknad, jf. forureiningslova § 11.

Klage:

§ 85

Klage over kommunalt vedtak etter forureiningslova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan. Fylkesmannen er likevel klageinstans for klage på vedtak etter forureiningslova § 47. Fylkesmannen er også klageinstans for klage på vedtak gjort av kommunestyret sjølv etter forureiningslova.

7.9 Lov om jord av 12. mai 1995 nr. 23 (jordlova)

§ 1 Føremålet med lova:

§ 1

«Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket. Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar. Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltinga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter jordlova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter jordlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter lov om jord.

7.10 Lov om skogbruk av 27. mai 2005 nr. 31 (skogbrukslova)

Føremålet med lova:

§ 1 «Denne lova har til formål å fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på aktiv lokal og nasjonal verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter skogbrukslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter skogbrukslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

§ 21 Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter lov om skogbruk.

7.11 Lov om hundehold av 4. juli 2003 nr. 74 (hundelova)

Det sivile samfunnet sitt ansvar, føremålet med lova og høvet til anna lovgjeving:

§ 1 «Det sivile samfunn, både enkeltpersoner og organisasjoner, har ansvaret for innenfor lovgivningens ramme å utøve og legge til rette for et positivt og samfunnsgagnlig hundehold, til glede for den enkelte hundeholder.

Loven har til formål å bidra til å fremme et hundehold som varetar hensyn til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden. Den gir regler for hvordan hundeholdet skal utøves av den enkelte for å vareta slike hensyn. Videre gir loven regler for hvordan enkeltpersoner og det offentlige kan forholde seg til hundehold som ikke gir tilstrekkelig sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden.

For hundeholdet gjelder også bestemmelser i annen lovgivning, bl.a. de alminnelige reglene i lov om dyrevelferd og i granneloven, og dessuten særskilte regler om hundehold eller dyrehold f.eks. i husleieloven.»

Kommunestyret vedtek sjølv forskrifter med heimel i hundelova, med mindre anna går fram av dette reglementet.

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter hundelova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter hundelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

Klage på kommunale vedtak etter hundelova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

7.12 Lov om odelsretten og åsetesretten av 28. juni 1974 nr. 58 (odelslova)

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter odelslova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglemen.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter odelslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter lov om odelsretten og åsetesretten.

7.13 Lov om avgrensing i retten til å sleppa hingstar, oksar, verar og geitebukkar på beite av 06. mars 1970 nr. 5 (hanndyrlova)

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter hanndyrlova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter hanndyrlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betyding.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter hanndyrlova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

7.14 Lov om jakt og fangst av vilt av 29. mai 1981 nr. 38 (viltlova)

Føremålet med lova:

§ 1 «Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.»

§ 2 **Lova sitt verkeområde:**

«Med vilt menes i denne lov alle villlevende landpattedyr og fugler, amfibier og krypdyr. Loven gjelder også i Norges økonomiske sone.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter viltlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter viltlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Unnatak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som er delegert til utval for tekniske saker og næring:

- samanslåing til felles viltområde, jf. viltlova §§ 37-38.

Klage:

§ 4

Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltingslova for behandling av saker etter lov om jakt og fangst av vilt.

7.15 Lov om laksefisk og innlandsfisk av 15. mai 1992 nr. 47 (lakse- og innlandsfisklova)

Føremålet med lova:

- § 1 «Lovens formål er å sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk, innlandsfisk og deres leveområder samt andre ferskvannsorganismer forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. Innenfor disse rammer skal loven gi grunnlag for utvikling av bestandene med sikte på økt avkastning, til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter lakse- og innlandsfisklova med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter lakse- og innlandsfisklova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning

Klage:

- § 6 Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjelder forvaltingslova for behandling av saker etter lov om laksefisk og innlandsfisk.

7.16 Lov om friluftslivet av 28. juni 1957 nr. 16 (friluftsløva)

Føremålet med lova:

- § 1 «Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmenhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter friluftsløva, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Delegeringa gjeld heller ikkje avgjerdsmynde etter friluftsløva § 22, 3. ledd, som er delegert til formannskapet.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter friluftsløva, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Unnatak:

Dette gjeld likevel ikkje avgjerdsmynde etter fylgjande punkt som er delegert til utval for tekniske saker og næring:

- å forby, med samtykke av eigar/brukar, ferdsel i utmark på nærare angjevne strekningar jf. friluftsløva § 2.
- gje løyve til at eigar/brukar kan krevje rimeleg avgift for åtgangen til friluftsområde, jf. friluftsløva § 14.
- fastsetje, med samtykke av eigar/brukar, åtferdsreglar som kvar ein som ferdast på friluftsområde pliktar å fylgje jf. friluftsløva § 15.
- å krevje arbeidet stansa viss nokon bygging, inngjerding eller anna arbeid blir påbyrja i strid med forbod eller pålegg gjeve i eller i medhald av friluftsløva, jf. friluftsløva § 40.

- § 24 Klage:
Klage over kommunalt vedtak etter friluftsløva § 22, 3. ledd skal behandlast av kommunestyret. Klage på andre kommunale vedtak etter friluftsløva skal behandlast av kommunen sitt klageorgan, viss ikkje anna går fram av friluftsløva sjølv. I friluftsløva § 24 er det m.a. sagt:
*«Når ikkje annet er bestemt, gjelder forvaltningsloven for behandling av saker etter denne lov.
For behandlingen av saker etter §§ 14, 18 første ledd, 35 første, annet og tredje ledd og 40 første, annet og tredje ledd gjelder reglene om enkeltvedtak i forvaltningslovens kapittel IV, V og VI. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.»*
- * For ytterlegare delegering etter friluftsløva, sjå under «**Formannskapet**» i dette delegeringsreglementet.

7.17 Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977 nr. 82 (motorferdsellova)

- § 1 Føremålet med lova:
«Formålet med denne lov er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter motorferdsellova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

- § 6 Klage:
Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltningslova for behandling av saker etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

7.18 Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd av 7.juni 1996 nr. 32 (gravferdslova)

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter gravferdslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter gravferdslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

- § 24 Klage:
Fylkesmannen er klageinstans for klager på kommunale vedtak etter gravferdslova.

7.19 Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernlova) av 14. juni 2002 nr. 20

- § 1 **Føremålet med lova:**
«Loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser.»
- Delegering – utval for tekniske saker og næring:**
Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter brann- og eksplosjonsvernlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.
- Unnatak:**
Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligger til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.
- Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.
- Delegering - kommunedirektøren:**
Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter brann- og eksplosjonsvernlova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.
- § 41 **Klage:**
«Departementet er klageinstans for vedtak truffet av eller på vegne av sentral tilsynsmyndighet eller av andre offentlige organer i medhold av § 31.
- Sentral tilsynsmyndighet er klageinstans for vedtak truffet av kommunestyret eller fylkesmannen. For andre vedtak truffet av kommunen gjelder forvaltningsloven § 28 annet ledd.»*

7.20 Lov om vassdrag og grunnvann (vassressurslova) av 24. november 2000 nr. 82

- § 1 **Føremålet med lova:**
«Denne lov har til formål å sikre en samfunnsmessig forsvarlig bruk og forvaltning av vassdrag og grunnvann.»
- § 64 «Kongen fastsetter hvem som er vassdragsmyndighet og hvilken vassdragsmyndighet som kan treffe vedtak etter loven, og herunder legge oppgaver etter loven til kommuner.»
- I Forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven av 15. desember 2000 nr. 1270 er det bestemt at kommunen skal vere vassdragsmyndigheit etter vassressurslova §§ 7 og 16.
- Delegering – utval for tekniske saker og næring:**
Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter vassressurslova §§ 7, 11 andre ledd og 16, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.
- Unnatak:**
Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.
- Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.
- Delegering - kommunedirektøren:**
Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter vassressurslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning. Dette gjeld likevel ikkje mynde etter lova som er lagt til utval for tekniske saker og næring.
- § 64 **Klage:**
Fylkesmannen er klageinstans. Når ikkje anna er bestemt i lov, gjeld forvaltningslova for behandling av saker etter vassressurslova.

7.21 Lov om forpaktning (forpaktingslova) av 25. juni 1965 nr. 1

§ 1

Omfanget av lova:

«Lova gjeld forpaktning av eigedom, som skal nyttast til jordbruks- eller skogbruksproduksjon.

Unntatt er:

- a) forpaktning av eigedom som er mindre enn 5 dekar,
- b) forpaktning i samband med arbeidsforhold når eigedomen er tillagt arbeidstakaren og inntekta av eigedomen utgjør den mindre delen av lønna,
- c) forpaktning av eigedom som blir forvalta av militær styremakt,
- d) leigeforhold som går inn under husleigelova, 2
- e) leige av jordbruksareal utan hus (rein jordleige).

Dersom eigedomen skal nyttast til gartneri, forsøksfelt, undervisningsføremål eller liknande, kan departementet etter søknad gjere vedtak om at forpaktingsforholdet heilt eller delvis skal vere unntatt frå føresegnene i lova.»

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Kommunestyret delegerer si avgjerdsmynde etter forpaktingslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til utval for tekniske saker og næring.

Unntak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Utval for tekniske saker og næring skal avgjere einskildsaker eller typar av saker som er av prinsipiell karakter.

Delegering - kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren sitt avgjerdsmynde etter forpaktingslova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til å avgjere einskildsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter forpaktingslova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

7.22 Delegering av mynde frå kommunestyret i avgjerder som ikkje er regulert i særlov

Delegering – utval for tekniske saker og næring:

Søknad om tilskot til private kloakkleidningar/anlegg.

Klage:

Klage på avgjerder skal behandlast av kommunen sitt klageorgan i samsvar med reglane i forvaltingslova.

8. KOMMUNEDIREKTØREN

8.1 **Lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961 nr. 15 (grannelova)**

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter grannelova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til kommunedirektøren.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter grannelova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

8.2 **Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 nr. 83 (kommunelova)**

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer mynde til å gje innstilling i alle saker som blir lagde fram for politiske organ, til kommunedirektøren, så fram det ikkje er lovbestemt at andre skal gje slik innstilling, jf. kommunelova § 5-14.

8.3 **Lov om valg til Stortinget, fylkestinget og kommunestyret av 28. juni 2002 nr. 57 (vallova)**

Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret delegerer sitt avgjerdsmynde etter vallova, med dei til kvar tid gjeldande forskrifter og endringar i lov, til kommunedirektøren.

Unnatak:

Delegeringa gjeld ikkje avgjerdsmynde som ligg til kommunestyret sjølv i medhald av lov, forskrift eller reglement.

Klage:

Klage over kommunalt vedtak etter vallova skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

8.4 **Delegering av mynde frå kommunestyret i avgjerder som ikkje er regulert i særlov**

Delegering – kommunedirektøren:

Avgjere ikkje-prinsipielle saker. Med ikkje-prinsipielle saker meiner kommunestyret avgjerder som er i samsvar med økonomiplan, årsbudsjett, kommuneplan, sektorplan og reguleringsplan.

Saker som gjeld drift og ordinært vedlikehald av kommunale eigedomar.

Avgjerder om tildeling av husvære til tilsette, eller - i unnatakstilfelle - til andre med spesielle behov.

Andre saker om kortvarig bruk av kommunale eigedomar.

Tildeling av kommunale bustadtomter. Det skal alltid vere minst to personer til stades.

Kjøpe/leige/byggje/renovere leilegheiter og hus til framleige for flyktningar og vanskelegstilte.

Tildele startlån som kommunen har fått låne i Husbanken til vidare utlån.

Endre frå flytande til fast rente på startlån, og ev. tilbake til flytande rente igjen, viss vilkår og prognosar skulle tilseie det.

Tildele startlån som refinansiering.

Avgjerder om å gje avkall på kommunal pant for lån i mindre parsellar samt gje avkall på prioritet for kommunale lån, når dette ikkje fører med seg taprisiko for kommunen.

Fordele tilskot til politiske parti etter reglar fastsette av departementet.

Forhandle om privat drift. Formannskapet skal godkjenne forslag til avtale.

Fastsetje prisar på diverse kommunale tenester m.m. i saker som er ikkje-prinsipielle. Dette gjeld ikkje i saker der kommunen yter tenester i konkurranse med næringsdrivande.

Kommunedirektøren kan inngå avtalar i grunnforhandlingssaker om kjøp av grunn innanfor ei ramme på kr. 100 000,-, under føresetnad av dekning i budsjett.

Selje ledige bustadtomter etter kvart som interesserte måtte melde seg.

Startlån frå Husbanken – vidareformidling.

Tilskot frå Husbanken til tilpassing av bustad – vidareformidling.

Parkeringsløyve.

Tilskot til lag og foreiningar.

Tildeling av tilskot til private vassanlegg. Det er sett opp «*Regler for utbygging av vannforsyning til private i Hå*». Desse reglane beskriv klårt når tilskot skal gjevast.

Tildele kommunal støtte til humanitære organisasjonar.

Tildele tilskot til arrangement i lag og organisasjonar innanfor budsjetttramma og i samsvar med vedtekne retningsliner.

Ivaretaka kommunen sine interesser som eigar i samband med utbyggingssaker der Hå kommune er granne.

Klage:

Klage over avgjerd skal behandlast av kommunen sitt klageorgan.

9. DELEGERING I ØKONOMISAKER

I INNLEIING

1. Føremål, lovar og forskrifter

Føremålet med økonomireglementet er:

- Å beskrive kommunen sine overordna økonomiske rutinar samt fullmakter.
- Å bidra til god økonomistyring

Hå kommune sitt økonomireglement bygger på vedtekne lovar og forskrifter

Lovane og forskriftene kan hentast på [Lovdata](#).

2. Definisjonar

Det blir nytta ulike omgrep i økonomireglementet og nedanfor følgjer definisjonar på desse:

Ramme: Ramme er den sum som er til disposisjon for å løyse oppgåver innanfor eit område eller ei organisatorisk eining.

Brutto driftsramme: Brutto budsjettamme for ei organisatorisk eining, det vil seie brutto utgifter.

Netto driftsramme: Netto budsjettamme som er vedteke for ei organisatorisk eining, det vil seie brutto utgifter minus brutto inntekter.

Tenester: Dei oppgåver kommunen utfører. Eksempel er grunnskule, institusjon, byggesak. Tenester er plassert eintydig inn under omgrepet «funksjon» i rapporteringssystemet KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering). Ein funksjon kan bestå av fleire tenester.

Prosjekt: Prosjekt refererer til ei spesifisering av tiltak både i drifts- og investeringsbudsjettet/ -rekneskapen. Kvart tiltak (prosjekt) vert gitt eit prosjektnummer.

Tiltak: Tiltak vert brukt i samband med økonomiplanen for å vise verknad av endring i aktivitet samanlikna med vedteke budsjettamme, drift eller investering.

II BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

1. Budsjettprosess og budsjettdokument

Administrasjonen legg fram balansert føreslag til økonomiplan og årsbudsjett for hovudutvala og formannskapet. Formannskapet legg saka fram for kommunestyret.

1.1.1 Administrasjonen utarbeider økonomiplanen med tilhøyrande hovudtabellar for økonomiplan og årsbudsjett.

1.1.2 Årsbudsjettet og økonomiplanen blir utarbeida etter KOSTRA-standarden for tenester og kontoartar.

2 Budsjettvedtaket

2.1 Kommunestyret skal innan utgangen av året (31. desember) vedta ein rullerande økonomiplan og eit samla driftsbudsjett for neste år. Budsjettet er første året i økonomiplanen. Økonomiplanen er handlingsprogram i samsvar med plan- og bygningsloven.

2.2 Kommunestyret fastset driftsbudsjettet for inntekter og utgifter slik det framgår av «Bevilgningsoversikt drift» etter forskrifta sin § 5-4 og som detaljert i økonomiplanen. Kommunestyret fastset driftsbudsjettet på netto rammenivå for kvart hovudutval og formannskapet.

- 2.3 Kommunestyret fastset investeringsbudsjettet for inntekter og utgifter slik det framgår av «Bevilgningsoversikt investering» etter forskrifta sin § 5-5 og som detaljert i økonomiplanen. Det vert gjeve ei investeringsramme pr. teneste.
- 2.4 Prisar, gebyr og avgifter for budsjettåret vert vanlegvis fastsett gjennom budsjettvedtaket i kommunestyret. Satsar innanfor sjølvkostområda er regulert av gjeldande lov/føresegn.
- 2.5 Kommunestyret vedtar finansiering av investeringane for budsjettåret. Dette inkluderer ramme for låneopptak. .

3 Endring av vedteke årsbudsjett

3.1 Generelt

Årsbudsjettet har ein sentral funksjon som plandokument – det regulerer prioritering av ressursbruk. Dette gjer at vesentlege endringar i forhold til vedteke budsjett berre kan gjerast av kommunestyret sjølv.

3.2. Driftsbudsjettet:

3.2.1 Hovudutvala får uavgrensa fridom til å disponere rammeløyvinga til netto driftsutgifter i driftsbudsjettet innanfor sine respektive ansvarsområde. Dette inkluderer disponering av ev. meirinntekter der bruken kan antakast som kurant (meirtilskott med tilhøyrande utgiftsauke og liknande).

3.2.2 Formannskapet har tilsvarende fullmakt for tenester utanfor hovudutvala sine ansvarsområder.

3.3 Investeringsbudsjettet:

3.3.1 Hovudutvala kan gjere endringar innanfor den enkelte teneste i investeringsbudsjettet når det gjeld å auke løyvinga til eit prosjekt og redusere eit anna tilsvarende - og finansieringsplanen samla sett ikkje vert endra.

3.3.2 Hovudutvala kan disponere meirinntekter til å auke investeringsutgiftene innanfor same teneste i kurante tilfelle (auka tilskott med tilhøyrande auka utgifter, utgiftsdekning og liknande).

3.3.3 Formannskapet har tilsvarende fullmakt for tenester utanfor hovudutvala sine ansvarsområde.

4 Disponering innanfor vedteke budsjett

4.1 Formannskapet disponerer løyvinga reservert tilleggs- og nye løyvingar. Kommunedirektøren disponerer lønnsreserveposten.

4.2 Kommunedirektøren disponerer løyvingane i vedteke budsjett. Nye tiltak og tiltak av prinsipiell betydning skal likevel alltid leggst fram for politisk organ før iverksetting. (Slik framlegging kan også gjerast i budsjettdokumentet).

4.3 Kommunedirektøren får fullmakt til å omdisponere driftsutgifter i driftsbudsjettet innanfor den enkelte teneste, også når det gjeld disponeringar innanfor tenester som omfattar fleire driftseiningar (t.d. 2020 skolar, 2010 barnehagar og 2620 kommunale bustader for eldre og funksjonshemma).

4.4 Administrasjonssjefen får fullmakt til å disponere meirinntekter innanfor den enkelte teneste i kurante tilfelle (refusjon sjukepengar som dekker vikarutgifter o.l.).

4.5 Investeringar

4.6 Bygge- og anleggsprosjekt – godkjenning av kostnadsrammer og gjennomføring
Planlegging og gjennomføring av bygge- og anleggsprosjekt skal følgje den til ei kvar tid gjeldande «Instruks for gjennomføring av kommunale bygge- og anleggsprosjekt i Hå kommune». Gjeldande utgåve vart vedteke i kommunestyresak 02/17.

III REKNESKAP OG RAPPORTERING

1. Kommunedirektøren skal minst to ganger i budsjettåret legge fram ei samla vurdering av status i forhold til budsjett både for drift og investering. Vesentlege budsjett- og/eller prosjektavvik skal snarast rapporterast til aktuelt politisk organ.
2. Kommunestyret skal med bakgrunn i dei framlagte tertialrapportane gjera nødvendige endringar i drifts- og investeringsbudsjettet. Desse endringane skal vere balanserte.
3. Kommunedirektøren har kvart år ansvar for å avslutte rekneskapen i samsvar med lov, forskrifter og god kommunal rekneskapsskikk.
4. Kommunestyret skal handsama årsmelding for kommunen i same møte som årsrekneskapen. Dette skal skje seinast 30. juni.
5. Rekneskapen for bygge- og anleggsprosjekt skal normalt vere avsluta og behandla av det organ som vedtok prosjektet seinast eitt år etter ferdigstilling/overtaking. Sjå også «Instruks for gjennomføring av kommunale bygge- og anleggsprosjekter i Hå kommune».

IV DISPONERING AV FOND

1. Kommunen sine fond er bygde opp etter følgjande prinsipp :

a) Det vert oppretta eit avgrensa tal fond til ulike formål for kvart tenesteområde samt nokre generelle fond.

b) Prinsippet for korleis ansvar for bruken av fond vert fordelt mellom politisk og administrativt organ er:

- der fondet er knytt til spesifisert formål angjeve ved konkret føremål – ikkje reservepost – har administrasjonen fullmakt til å bruke fondet
- for reservepost og felles disposisjonsfond har aktuelt kommunestyret fullmakt til å disponere midla

c) Bruken av midla skal rapporterast i samband med årsavslutninga eller ved behov.

2 Strykningar

2.1 Oppstår det problem med å gjere opp årsrekneskapet med positivt resultat, krev rekneskapsforskrifta at avsetningane til fond blir gjennomgått og ev. strykningar blir gjort. Prioriteringa er:

1. Stryke avsetning til disposisjonsfond
2. Stryke overføring til investering
3. Stryke inndekning av tidlegare års meirforbruk

2.2 Dersom investeringsrekneskapen syner eit mindreforbruk skal det udisponerte beløpet reduserast etter følgande prioritering

1. Stryke bruk av ubunde investeringsfond
2. Stryke overføring frå drift
3. Stryke bruk av lån

V FORVALTNING AV MIDDEL

Forvaltning av middel skal følgje finansreglementet.

10. DELEGERING I PERSONALSAKER

Kommunelova § 13-1 sjuande ledd:

«Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov»

10.1 Delegering – kommunedirektøren:

Kommunestyret vedtar overordna retningslinjer for kommunen sin arbeidsgjevar- og personalpolitikk, der dette ikkje er delegert til anna utval. Kommunedirektøren har i loven fått delegert alt dagleg, løpande personalansvar utover dette, og tar stilling til tvistar om tolking og praktisering av retningslinjer og reglement som gjeld personalspørsmål.

Kommunelova § 5-11:

«I alle kommuner og fylkeskommuner skal det opprettes ett eller flere partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg) for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgiver.»

Arbeidsmiljølova § 7-1:

«I virksomhet hvor det jevnlig sysselsettes minst 50 arbeidstakere, skal det vere arbeidsmiljøutvalg, der arbeidsgiveren, arbeidstakerne og bedriftshelsetjenesten er representert».

I Hå er det to utval som arbeider med personalspørsmål, administrasjonsutvalet og arbeidsmiljøutvalet, AMU (begge blei oppretta i k-sak 85/97).

Administrasjonsutvalet er oppretta med heimel i kommunelova § 5-11.
Arbeidsmiljøutvalet er oppretta med heimel i arbeidsmiljølova § 7-1.

10.2 Delegering - administrasjonsutvalet:

Administrasjonsutvalet skal i tråd med kommunelova § 5-11 og delegering i personalsaker arbeide med saker som gjeld overordna retningslinjer for kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk.

Administrasjonsutvalet består av formannskapet sine medlemar, kommunedirektør, personal- og organisasjonssjef, og 5 arbeidstakarrepresentantar valde i tråd med Hovudavtala Del B § 4. Alle medlemane har like rettar i utvalet.

10.3 Delegering – arbeidsmiljøutvalet:

Arbeidsmiljøutvalet skal arbeide med saker etter arbeidsmiljølova kapittel 7 med tilhøyrande forskrifter.

AMU har 14 medlemar; av desse er 5 arbeidsgjevarrepresentantar og 5 arbeidstakarrepresentantar.

Arbeidsgjevarsida er representert ved kommunedirektøren si leiargruppe. Til saman 7 arbeidstakarrepresentantar er valde frå dei tilsette sine organisasjonar i tråd med Hovudavtala Del B § 6.

AMU behandlar saker etter arbeidsmiljølova § 7-2 innanfor ramma av vedteke budsjett.

11. GENERELLE REGLAR OM FULLMAKT OG OVERPRØVING

11.1 Bruk av fullmakt

All delegert fullmakt må brukast i samsvar med dei saksbehandlingsreglar som fylgjer av lovar, forskrifter, god forvaltningsskikk og retningsliner gitt av overordna organ.

I alminnelegheit skal delegert fullmakt utøvast innanfor budsjettet sine rammer og føresetnadar. Dette gjeld ikkje for visse typar delegering innanfor sosialvesenet og skulevesenet (overslagsproblematikken). Der budsjetttramma ikkje kan utvidast, må underorganet gje overordna organ beskjed snarast, slik at ny ramme kan gjevast.

Det delegerte myndet kan når som helst trekkjast tilbake. Dette gjeld også for einskildsaker. Eit overordna organ kan krevje å få lagt fram for seg ein sak som eit underordna organ har til behandling etter delegert fullmakt.

Den som har fått delegert ein rett til å ta avgjerd, kan overlate til det overordna organet å ta avgjerda i spesielle saker.

11.2 Intern delegering

Dersom særlige reglar ikkje er til hinder for det, kan kommunedirektøren overlate til andre innanfor sin eigen administrasjon å gjere vedtak på sine vegner (intern delegering).

Vedtak som blir gjorde og innstillingar som blir gjevne av tenestemenn på grunnlag av intern delegering, skjer på kommunedirektøren sine vegner.

11.3 Overprøving av kommunale vedtak

Det finst fleire måtar å overprøve kommunale vedtak på: etter klage, lovlegheitskontroll eller omgjering. I tillegg kan ein klage til sivilombodsmannen eller gå vegen om domstolane.

1) Etter klage

Me har eit tospora klagesystem i kommunalforvaltninga: Klage etter særlovgeving (klagebehandling i statlege instansar) eller såkalla "forvaltingsklage" etter forvaltingslova § 28, 2. ledd (intern klagebehandling i den einskilde kommune).

Forvaltingslova § 28 etablerer ein alminneleg klagerett som inneber at alle kommunale enkeltvedtak kan påklagast av partane eller andre "med rettslig klageinteresse" til det forvaltingsorganet som er nærast overordna det organet som har gjort vedtaket. Klageinstansen har då plikt til å prøve vedtaket. Klagen skal i prinsippet gå til kommunestyret, men i Hå er det kommunen sitt klageorgan som har fått delegert mynde til å vere klageinstans. *Kommunen sitt klageorgan* består av 5 medlemar frå formannskapet, og er oppretta med heimel i kommunelova.

Viss det er fastsett reglar om klagebehandling og klageinstans i særlov, vil føresegnene om kommunal klagebehandling i forvaltingslova § 28, 2. ledd måtte vike. Då blir forvaltingslova sitt ordinære system fylgt, med dei modifikasjonar med omsyn til klageinstans og klagevurdering som eventuelt måtte vere fastsette i særlov. Klagen blir avgjorde dels av vedkomande fagdepartement, dels av direktorat og dels av fylkesmannen, fylkeslegen og utdanningsdirektøren i fylket. I Hå kommune har ein valt ei ordning der klagar på enkeltvedtak som kommunedirektøren har gjort etter delegert fullmakt, skal gå via hovudutvala før saken eventuelt blir send til fylkesmannen.

Viss vilkåra for realitetsbehandling av ei klagesak ikkje ligg føre, har underinstansen åtgang til å avvise klagen, jf. forvaltingslova § 33 andre ledd tredje punktum. Kor eit av hovudutvala er underinstans, og det er klårt at vilkåra for realitetsbehandling ikkje ligg føre, har kommunedirektøren åtgang til å avvise klagen. Eit avvissingsvedtak kan påklagast, jf. forvaltingslova § 2 tredje ledd. Klage over avvissingsvedtak blir lagd fram for det aktuelle hovudutvalet før saken eventuelt blir send til fylkesmannen.

2) Etter krav om lovlegheitskontroll

Kommunestyret sitt vedtak om årsbudsjett, samt formannskapet sine saksdokument, blir sende fylkesmannen til orientering, jf. kommunelova § 28-3.

Tre eller fleire medlemar av kommunestyret kan saman bringe ei kvar avgjerd som er gjord av eit folkevald organ eller den kommunale administrasjon, inn for fylkesmannen til kontroll av avgjerda si lovlegheit, jf. kommunelova § 27-1.

Mens klageordningane berre gjeld enkeltvedtak, gjeld lovlegheitskontroll alle typar avgjerder med endeleg verknad for kommunen.

3) Ved omgjerding

Det kan hende at eit forvaltingsorgan av eige tiltak finn grunn til å endre eit vedtak det har gjort, altså utan at det er klaga. Organet står likevel ikkje heilt fritt til å gjere dette. I særlovgevinga finst ein skilde føresegner som gjer slik åtgang, og i forvaltingslova § 35 er det gitt generelle føresegner om forvaltninga sin åtgang til å revidere vedtak som er gjorde. Det finst ulike typar av omgjerding etter forvaltingslova § 35: omgjerding av organet sjølv etter eige tiltak, omgjerding av overordna organ etter eige tiltak, eller omgjerding av overordna organ etter anke.

Hå kommune har innført eit system med ankerrett. Kvar sak som skal avgjerast av hovudutval eller formannskap kan ankast inn for avgjerd i kommunestyret av eit medlem av vedkomande organ. Anken må fremjast innan slutten av møtet. I praksis vil ankerrett i saker for *kommunen sitt klageorgan*, innebere eit ekstra trinn i klagebehandlinga.

11.4 Kommunen sitt klageorgan

Me har eit tospora klagesystem i kommunalforvaltninga: Klage etter særlovgevinga (klagebehandling i statlege instansar) eller såkalla "forvaltingsklage" etter forvaltingslova § 28, 2. ledd (intern klagebehandling i den ein skilde kommune).

Klageinstans etter forvaltingslova § 28, 2. ledd er i prinsippet kommunestyret, viss ikkje anna er særskilt bestemt. I Hå kommune er det **kommunen sitt klageorgan** som etter dette delegeringsreglementet har kompetanse til å behandle klagesaker. Underinstansen forbereder klagesaker. Kor det er klart at vilkåra for realitetsbehandling av klage ikkje er oppfylte, har kommunedirektøren åtgang til å avvise klagesaka, jf. forvaltingslova § 33 andre ledd tredje punktum. Klage over slikt avvisingsvedtak, jf. forvaltingslova § 2 tredje ledd, blir uansett lagd fram for **kommunen sitt klageorgan**. Når det kommunale klageorganet tar ei sak under realitetsbehandling, kan klageorganet prøve alle sider ved saka inkludert forvaltningsskjønet, og også nye moment (fvl. § 34, 2. ledd).

Mogelege utfall av klagebehandling i **kommunen sitt klageorgan**:

- a) Saka blir utsett for innhenting av fleire opplysningar (fvl. § 33 siste ledd).
- b) Klagen blir avvist (fvl. § 34)
 - o som fylgje av manglande klageinteresse (fvl. § 28, 1. ledd).
 - o som fylgje av manglande klagerett: ikkje enkeltvedtak (fvl. § 28 jf. § 2b).
 - o som fylgje av at klagen ikkje blir send inn innan klagefristen (fvl. § 29).
- c) Det påklaga vedtaket blir oppheva, utan at det blir gjort nytt realitetsvedtak (fvl. § 34, 4. ledd). Saka går då tilbake til underinstansen for ny «fyrstegongs»-behandling. (Særlig aktuelt kor grunngjevinga av det påklaga vedtaket blir funne å vere utilstrekkeleg, men kor det ikkje ligg føre nok opplysningar til å gjere nytt realitetsvedtak).
- d) Klageinstansen gjer nytt vedtak (fvl. § 34, 4. ledd). (Avgrensingar i åtgangen til endring i klagars disfavour, fvl. § 34, 3. ledd).
- e) Klagen blir ikkje teken til fylgje. Dette inneber stadfesting av det påklaga vedtaket.

12. POLITISK STYRINGSMODELL

